

Dr. Craig Keener, Matthew, Hotuba ya 10, Mathayo 9-10

© 2024 Craig Keener na Ted Hildebrandt

Huyu ni Dk. Craig Keener katika mafundisho yake juu ya kitabu cha Mathayo. Hiki ni kipindi cha 10, Mathayo 8-9.

Katika Mathayo sura ya 8 na 9, tunasoma kuhusu miujiza mingi ya Yesu. Tuliangalia katika somo lililopita katika wa kwanza wa miujiza hii iliyosimuliwa, ambayo pia ni mapema sana katika Injili ya Marko katika Marko sura ya 1, na hiyo ni katika Mathayo 8:1 hadi 4 kuhusu uponyaji wa mwenye ukoma.

Naam, hapa tunasoma kuhusu jemadari katika sura ya 8, mstari wa 5 hadi 13. Huyu pia anaonekana katika Luka sura ya 7. Kwa hiyo, Mathayo ana nyenzo kutoka vyanzo mbalimbali, lakini hii inahusu kile ambacho tunaweza kukiita ubaguzi wa Kirumi kwa sababu Warumi hawakuzingatiwa sana. Sasa tena, kiuhalisia huyu labda alikuwa Mwashuri wa kikabila, lakini alifanya kazi kwa Rumi.

Na kwa hivyo, kwa vyovyote vile, Wayahudi na Washami hawakuelewana vyema katika sehemu za Yudea kama Kaisaria. Kwa hivyo, suala la kurekodi hadithi ni kwamba ubaguzi unatangulia utume wa Mataifa kwa ujumla, kama tulivyoona katika utangulizi wetu wa injili ya Mathayo. Nakumbuka miaka mingi iliyopita, nilikuwa mhudumu mshiriki wa Wazungu katika kanisa la Waamerika-Wamarekani, na mmoja wa marafiki zangu wa karibu sana huko, mhudumu mwenza katika kanisa hilo, alitoka sehemu fulani ya Marekani ambako alikuwa amepitia ubaguzi mkubwa wa rangi akiwa Mwafrika-Amerika.

Na alikuwa anaongelea watu weupe na kuwashukia tu wazungu. Na nilikuwa nakubaliana naye kulingana na uzoefu wake, lakini akasema kitu ambacho kilikuwa kama, ngoja kidogo, Robert, mimi ni mzungu. Na Robert akasema, oh, Craig, samahani.

Sikumaanisha wewe. Namaanisha, wewe ni kama kaka kwangu. Vema, juma lililofuata tulikuwa tukijifunza Luka sura ya 7 kuhusu yule akida, na tulichoona ni kwamba akida huyo alikuwa tofauti.

Alikuwa Mrumi mzuri. Na ubaguzi huo, ingawa, sababu ambayo Luka aliandika hiyo haikuwa kusema kwamba, vema, hii ndiyo ubaguzi pekee, tunahitaji kukujulisha kuhusu hilo ili ujue kwamba hapo awali kulikuwa na ubaguzi, lakini kukujulisha kwamba kunaweza kuwa na tofauti zingine, ambazo watu wanaweza kubadilika, kwamba vikundi vya watu unaowachukia vinaweza kubadilishwa. Na hivyo, uhakika wa ubaguzi huu wa Kirumi hapa ni kwamba watu wa Mataifa wangeweza kufikiwa.

Ona jibu lake kwa Yesu. Anajinyenyekeza kwa niaba ya mtumishi wake. Vema, pengine wasikilizaji wa Mathayo wana uwezekano mkubwa wa kujihusisha na mtumishi kuliko yule akida.

Kwa kawaida hukuwa na maakida wa Kiyahudi kwa sababu watu wa Kiyahudi, hawakuweza kuweka kashfa, na kutekeleza imani yao ya Kiyahudi katika jeshi la Warumi. Kwa hiyo, wangejhusisha zaidi na mtumishi, hasa ikiwa hii imeandikwa baada ya 70 na Wayahudi wengi walikuwa watumwa. Hii inaweza kuwa familia nzima ya akida.

Hatujui. Lakini askari-jeshi Waroma hawakupaswa kuoja katika miaka yao 20 ya utumishi, lakini wangeweza kuwa na watumishi. Wastani wa mtumwa hugharimu karibu theluthi moja ya malipo, malipo ya kila mwaka, kwa mkuu wa jeshi.

Lakini malipo ya akida wa jeshi yalikuwa karibu mara 15 ya malipo ya askari wa kawaida kulingana na malipo yao ya msingi. Na yule akida mkuu alifanya mara nne zaidi ya hiyo, hivyo karibu mara 60 ya malipo ya msingi ya askari wa kawaida. Kwa hiyo kama akida, angeweza kuwa na mtumishi.

Naam, anajinyenyekeza kwa niaba ya mtumishi wake na anakuja, alimwomba Yesu aje na Yesu anajibu kwa kile ambacho kinaweza kuwa kikwazo kwa imani. Sasa, Luka anaelezea kipengele tofauti cha hadithi, lakini katika Mathayo, Yesu anasema, ama nitakuja au ni swali, je! Wasomi wengi wanafikiri ni swali kwa sababu katika Kigiriki, neno nisingepaswa kuwa hapo. Ni ya ziada katika Kigiriki kwa sababu tayari imejumuishwa katika kitenzi.

Kwa hivyo, kuwa nayo huko hufanya ionekane kama, nije? Sasa, ikiwa ni swali, inafanana sana na uliyo nayo mwaka 1527 ambapo Yesu alimlipua mwanamke Mkanaani hapo awali. Anaweka kikwazo kwa imani. Unajua, Wayahudi hawatakiwi kwenda katika nyumba za Mataifa.

Naam, huyu hakuwa mwabudu sanamu. Hii ilikuwa ni hofu ya Mungu ambaye alikuwa amelipa kwa ajili ya sinagogi. Tunajua hilo kutoka kwa Luka, lakini hilo halijaandikwa katika Mathayo.

Kwa hiyo, je, Yesu ataingia katika nyumba hii kweli? Jibu la mtu huyo ni kukiri hali yake ya chini kama Mmataifa. Anatambua mamlaka isiyo na mipaka ya Yesu ya kuponya, hata akiwa mbali. Anasema, mimi pia ni mtu niliye chini ya mamlaka.

Naam, mamlaka yake yalikuwa nini? Aliungwa mkono na mamlaka ya Milki ya Roma. Kwa hiyo, alipozungumza, watu wangepanya yale aliyosema kwa sababu walipaswa kumtii. Walikuwa askari chini ya mamlaka ya Rumi.

Naye asema, Najua ya kuwa mimi ni mtu niliye chini ya mamlaka, najua ya kuwa wewe nawe hunena kwa mamlaka na vitu vinakutii. Ukinena tu neno kutoka hapo ulipo, mtumishi wangu atapona. Naam, hii ilikuwa isiyo ya kawaida sana.

Kwa kawaida watu walipotafuta uponyaji, walitaka mtu yeyote aombe. Walitarajia kuwa karibu. Na kwa kawaida, hivyo ndivyo Yesu alivyoponya.

Lakini Yesu alijibu imani hii. Mtu huyu angeweza kusema hata mbali, wewe sema neno tu na mtumishi wangu atapona. Na Yesu anakubali hilo kama imani.

Katika mstari wa 10, anasema, hii ni imani kuu hata kuliko imani ya watu wangu mwenyewe. Wakati mwingine wale ambao wako karibu na ukweli hawaufahamu sana au wanauchukulia kuwa wa kawaida zaidi. Lakini mtu huyu akawa ahadi ya watu wa mataifa mengine zaidi ya kuja.

Tunaona kwamba katika mstari wa 11 na 12, ambapo anasema, wengi watakuja kutoka mashariki na kutoka magharibi na kuketi mezani pamoja na Ibrahimu, Isaka, na Yakobo katika ufalme. Lakini wengi wa watoto wa ufalme, wengi wa wale wanaonekana kuwa wamekusudiwa kwa ajili ya ufalme watatupwa katika giza la nje kwa kulia na kusaga meno. Sasa kusaga meno katika baadhi ya maandiko ya kale inajulikana hasira.

Lakini hapa kuna uwezekano mkubwa inarejelea uchungu kama ilivyokuwa pia katika maandishi mengine kama vile Sibylline Oracles. Kwa hivyo, kilio labda ni kuomboleza juu ya laana. Na hivyo ni kusaga meno.

Katika mstari wa 14 hadi 17, tunajifunza mengi zaidi kuhusu Yesu, mponyaji. Alikuwa mponyaji si tu katika huduma ya hadhara bali kila hitaji lilipotokea. Katika mstari wa 14, mara nyingi waliooa hivi karibuni waliishi na familia ya mume.

Kwa kawaida walikuwa na uhusiano wa karibu na wakwe zao. Aristophanes aliwaambia baadhi ya vicheshi vya mama-mkwe ambavyo vinajulikana zaidi siku hizi. Lakini kwa kawaida, unajua, wakwe wangukuwa na uhusiano wa karibu.

Lakini mara nyingi baba walikufa wakiwa watoto wakubwa na mama mara nyingi alikuwa mdogo kuliko baba na watoto wangemchukua mama. Kwa hiyo, katika kesi hii, unajua, mara nyingi una Peter na familia yake. Huenda waliishi na wazazi wa Peter mwanzoni mwa ndoa.

Hilo lilikuwa jambo la kawaida sana. Lakini kwa wakati huu, wamemchukua mama-mkwe wa Petro. Wanaakiolojia kwa kweli wanafikiri walipata nyumba ya Petro huko Kapernaumu kwa sababu ya maandishi ya mapema na kadhalika ambayo yanapendekeza kwamba hiyo ndiyo nyumba inayofaa, karibu sana na sinagogi ambapo matukio mengine mengi yalitokea Kapernaumu katika Injili.

Yesu anamponya mama-mkwe wa Petro. Anainuka na kuwahudumia katika suala la kuwatunza, chakula chao au chochote kile ni ishara tu ya shukrani na ukarimu wake. Na kisha wengine wakaja na Yesu akawaponya wote katika mstari wa 16.

Marko anatuambia jinsi walivyopaswa kungoja hadi Sabato imalizike. Na Yesu anapoponya watu, tunajifunza kuhusu mamlaka yake katika mstari wa 17, kwamba alitoa pepo kwa neno tu. Mbinu za kitamaduni za kutoa pepo zinazotumiwa na wengine huwa ni za kichawi pamoja na matambiko, huku mbinu mbalimbali za kichawi zikijaribu kutumia kutoa pepo, au kama nilivyotaja hapo awali, kwa kutumia mzizi wenye uvundo kutoa pepo.

Katika kitabu cha Tobiti, ni harufu. Na Josephus katika Mambo ya Kale 8 anazungumza juu ya aina ya uchawi ya pete na kutaja jina la Sulemani na kadhalika. Lakini Yesu anazungumza tu na hutokea.

Miujiza mingi ya Yesu katika sehemu hii inafanana na ile ya Eliya na Elisha. Huenda hizo ndizo mfanano wa karibu zaidi nao. Sasa hapa roho ikitoka, unaweza kufikiria Daudi akiwa na Sauli wakati Daudi anapiga muziki na roho mbaya, ikiwa kweli ni roho, na tena, hili ni suala la mabishano, linatoka.

Na mara nyingi watu walifikiria hivyo. Ndio maana wakamzungumzia Sulemani, jina lake kuwa zuri kwa kutoa pepo kwa sababu alikuwa mwana wa Daudi. Lakini kwa vyovyote vile, hiyo ni mila ya Kiyahudi tu.

Lakini jina la Yesu, tunajua kutoka mahali pengine katika Agano Jipya, huwafukuza pepo. Uponyaji ulikuwa sehemu ya utume wa Yesu. Tunaona hivyo pia katika 8.17. Na pia ilikuwa gharama kwa Yesu.

Yeye, Mathayo, anapoandika haya, anaepuka jinsi inavyosemwa katika Septuagint, toleo la Kigiriki la Agano la Kale, na kutafsiri Kiebrania moja kwa moja ili asitoe hali ya kiroho, lakini ina uhusiano fulani na uponyaji wa kimwili. Sasa katika muktadha wa Isaya, katika Isaya 53, mstari wa 4 hadi 6 na 8 hadi 9, inaonekana kwangu angalau wazi kwamba inazungumzia uponyaji kutoka kwa dhambi. 1 Petro pia anatumia muktadha katika Isaya 53 kwa njia sawa.

Mathayo 13:15 inatumika muktadha wa kifungu kingine cha uponyaji katika Isaya kwa njia sawa, uponyaji katika Isaya 6. Lakini kuna baadhi ya vifungu vingine katika Isaya ambavyo vinaonekana kuzungumzia uponyaji wa kimwili, kama vile Isaya 29, Isaya 32, na hasa Isaya 35, ambayo Yesu atatumia baadaye katika Mathayo sura ya 11. Misheni ya Yesu inaonyesha tabia ya mtumishi. Na nadhani inachora juu ya anuwai pana ya maandishi katika Isaya.

Mara nyingi manabii walizungumza juu ya uponyaji wa kiroho, uponyaji kutoka kwa dhambi, lakini pia kama onja la wakati ujao, kama katika Isaya 35, ambapo walemavu wataruka kwa furaha. Kuna utimilifu wa urejesho, na Yesu anatoa onja ya hilo. Tunachokiona hapa, ingawa, ni kwamba Yesu aliteseka kwa ajili ya hili, kwa kupigwa kwake aliponywa, na kadhalika.

Yesu aliteseka kufanya hivi. Ilimgharimu Yesu kitu. Na pia inatupa mfano.

1 Petro 2 inatumia Isaya 53 kwa njia hiyo. Warumi 15 :1-3 inamtumia Isaya kwa njia hiyo. Tunahitaji kuwa tayari kuteseka kwa ajili ya wengine.

Fuata mfano wa Yesu. Gharama kwa Yesu, vizuri, inalingana na muktadha katika injili ya Mathayo. Kumbuka, Yesu anakumbatia uchafu wa watu.

Anamgusa mwenye ukoma. Anakiri hadharani kwamba mwanamke mwenye mtiririko wa damu ulimgusa. Anagusa maiti ya binti wa kiongozi wa sinagogi.

Kwa hiyo, Yesu anakumbatia uchafu wetu. Analipa bei. Na pia, kuzunguka kuponya watu kunamgharimu Yesu kitu kingine.

Ninamaanisha, Yesu hachezi na matajiri na wenye nguvu. Yeye hazunguki na Mafarisayo wanaoheshimika. Kwa hakika haendelei upendeleo wa Masadukayo ambao walisimamia ujenzi wa hekalu.

Anaenda kwa watu ambao si maarufu, kwa waliotengwa, kwa watu wa nje. Tutamwona akienda kwa wenye dhambi katika sura ya 9. Yesu anaenda kwa watu ambao ni wagonjwa, ambao hawawezi kuwa sehemu ya jeshi, ambao hawawezi kumuunga mkono. Hakuwa akienda na watu waliochukuliwa kuwa muhimu katika jamii hiyo, kwa sababu Yesu hakuja kusitawisha upendeleo wa wenye nguvu na kuleta ufalme kwa njia hiyo.

Yesu alikuja kuuonyesha moyo wa Mungu na kutenda moyo wa Mungu kwa kuwahudumia waliovunjika. Huo ndio moyo wake. Hivyo ndivyo alivyo, akimtegemea Baba kumwinua.

Hii ilikuwa ni barabara ambayo hatimaye ingeongoza kwenye msalaba. Ndiyo, ingemgharimu Yesu kitu. Unaona kitu sawa na hicho katika Yohana 2:4. Mama yake Yesu amekuja kwake.

Anasema, hawana mvinyo, ambayo ni njia ya heshima ya Mashariki ya Kati ya kusema, tafadhali fanya jambo kuhusu hilo. Yesu anasema, mama, ambayo ni njia nzuri ya kuzungumza na mwanamke, mwanamke, lakini si njia nzuri ya kawaida ya kuzungumza na mama yako. Gunay, bibi, nina nini na wewe? Saa yangu bado haijafika.

Je, huelewi? Mara ninapoanza kufanya ishara hizi, nimeanza njia ya kuelekea saa yangu, msalabani. Hakuelewa. Yesu alifanya muujiza huo kwa kuitikia imani yake.

Lakini hapa, ananukuu kutoka kwa Isaya, ilimgharimu Yesu kitu na kwa hiyo tunapaswa kumshukuru. Iwe ni ondoleo la dhambi zetu, iwe ni uponyaji wa miili yetu, iwe ni baraka zingine zozote tunazopewa na Mungu, ilimgharimu Yesu kitu. Isaya 35 inazungumza juu ya urejesho wa kimwili na sio tu urejesho wa kimwili wa uponyaji, lakini urejesho wa uumbaji wa Mungu.

Anazungumza kama samaki katika Bahari ya Chumvi wanavyohuisha, majangwa yanayochanua maua ya yungi. Na baadaye, Isaya aendelea kusema juu ya mbingu mpya na dunia mpya. Yesu, kama alivyokuja, hakuja tu kutuokoa kutoka kwa dhambi katika suala la msamaha, lakini alikuja kama mrejeshaji wa yote yaliyovunjwa na kupotea.

Hiyo haimaanishi kila mtu ataokolewa kwa sababu watu wanachagua kupotea. Na Yesu alizungumza kuhusu lango la uharibifu ni pana, lakini ina maana kwamba kuna ahadi ya mbingu mpya na dunia mpya. Na yote ambayo Yesu anatupa, kutia ndani mbingu mpya na dunia mpya siku moja, ni mambo ambayo alilipa kwa kuteseka kwake kwa ajili yetu.

Na kwa hiyo zawadi yoyote tuliyo nayo katika ulimwengu huu au ule ujao, tunapaswa kushukuru kwa sababu alilipa gharama kubwa ili kutupatia zawadi hiyo. Na uponyaji huu ni kionjo cha ulimwengu huo ujao. Inamaanisha nini kumfuata Yesu? Basi, Yesu aendelea kuonyesha kwamba hana mahali pa kulaza kichwa chake na kwamba kumfuata ni lazima kutanguliza daraka la familia na kijamii.

Kufuatia Yesu anapoongoza. Vema, katika muktadha huu hasa, mtu huyo anaposema, nitakufuata popote uendapo, Yesu anajitayarisha kuvuka ziwa kwa mashua. Kwa hivyo, mtu huyo ni kama, oh, naweza kuja kwa mashua? Nitakufuata ng'ambo ya ziwa.

Lakini kumfuata Yesu hatimaye kunagharimu zaidi ya kuzurura naye tu kwenye mashua. Yesu anaonya kwamba huenda ikagharimu mwanafunzi hata usalama wao wa msingi. Alikuwa na makao huko Kapernaumu, tunajua kutoka 4:13, lakini alikuwa akisafiri sana kwa njia fulani kwa rehema ya ukarimu wa wengine, ingawa mwishowe alimwamini baba yake.

Kukosa mahali pa kulaza kunaweza kuwa kama kukosa makao. Na kulikuwa na watu ambao walikuwa katika hali hiyo wakati huo, kama ilivyo leo. Tena, hii inaweza kuwa hyperbole, lakini inasema tunahitaji kuhesabu gharama.

Yesu anastahili kila kitu. Mwalimu wa haki katika Vitabu vya Kukunjwa vya Bahari ya Chumvi, alisema kwamba alifukuzwa nyikani kama ndege kutoka kwenye kiota chake. Pia, tunasoma juu ya manabii wenye msimamo mkali katika Agano la Kale, kama Eliya, ambaye alilazimika kula chakula kutoka kwa midomo ya ndege hadi kijito cha Kerithi kikakauka, na kisha ikambidi kwenda mahali pengine.

Na Mungu aliandaa kimuujiza kupitia mjane na mtoto wake. Lakini watu wasio na makazi walidharauliwa. Walikuwa hali ya chini, bila kujali sababu zake.

Yesu anasema lazima uwe tayari kuhesabu gharama. Wengine wamelinganisha hili na hekima ya kimungu kwa sababu kuna baadhi ya maandiko kuhusu hekima ya kimungu kukataliwa na watu wa Mungu na kulazimika kutangatanga na kutokuwa na nafasi kati ya watu. Pia, Yesu anaweza kuibua lugha ya mwenye kuteseka mwadilifu katika Zaburi, ambaye anaweza kuwa kama ndege.

Zaburi 11:1, Nimemkimbilia Bwana. Kwa hiyo unanipa changamoto gani? Kimbilia kama ndege kwenye mlima wako. Zaburi 124:7, Tumeponyoka kama ndege katika mtego wa mtego.

Pia, mbweha na mbweha walitembelea maeneo yaliyoharibiwa. Kwa hiyo, wakati Yesu anazungumza juu ya kutokuwa na mahali pa kulaza kichwa chake, mbweha na ndege, wana nafasi. Hata wao, ambao katika Agano la Kale wakati mwingine hutumiwa kama picha za kutokuwa na nafasi, za kufukuzwa nje ya jamii.

Lakini Yesu anasema, ukitaka kunifuata, lazima uwe tayari kunifuata, hata ukipoteza dhamana zako za msingi. Mtu mwingine anasema, ngoja tu niende nikamzike baba yangu kwanza. Yesu anasema, waache wafu wazike wafu.

Nenda ukahubiri ufalme wa Mungu. Sasa, je, hiyo inaonekana kuwa kali kwa mtu yeyote? Lakini Yesu anatanguliza juu ya wajibu mwingine. Hiyo ni wazi sana.

Lakini baba yake alikufa kiasi gani? Wakati mtu alikufa, mara moja waombolezaji walikusanyika. Unaweza kumkumbuka binti Yairo, ambapo waombolezaji tayari wako pale Yesu anapofika huko. Angalau waombolezaji wawili walihitajika, hata kwa maskini zaidi.

Hiyo ndiyo ilikuwa desturi. Waombolezaji waliitwa waombolezaji. Naipenda hiyo.

Hilo lilisaidia kuanzisha huzuni ifaayo. Katika tamaduni zingine, mara nyingi katika tamaduni ya Magharibi, tunashikilia huzuni, tunajaribu kujidhibiti, na kisha mwaka mmoja baadaye, kwa namna fulani tuna mshtuko wa neva. Lakini tamaduni zingine ni nzuri sana katika kuelezea huzuni zao.

Wana matambiko ambayo huwasaidia kueleza huzuni yao. Na utamaduni wa Kiyahudi ulikuwa hivyo. Wangekaa kwa siku saba.

Inaitwa kukaa shiva, kukaa kwa siku saba. Watu wangewaletea chakula, na hawakufanya lolote ila kuomboleza kwa siku hizo saba. Na kisha baadaye, kungekuwa na kipindi kingine cha maombolezo kwa mwaka mmoja.

Kweli, walikuwa na waombolezaji wa kitaalam ambao wangesaidia familia kuomboleza, kutoka kwa huzuni. Wangeomboleza pamoja nao. Lakini kama baba amekufa tu, kulingana na desturi za Kiyahudi, mtu huyu hangekuwa anazungumza na rabi kwanza.

Ikiwa anajua kwamba baba yake amekufa, basi atakuwa nyumbani kuhudhuria mazishi. Kwa hivyo anafanya nini mbali na nyumba? Kweli, kwa njia, hiyo ni picha yangu nikiomboleza baada ya kupata tathmini kutoka kwa wanafunzi wangu. Hata hivyo, mara tu baada ya mtu huyo kufa, maiti ingelazwa katika kitu kama sehemu ya kunyoosha au jeneza na kubebwa hadi kaburini.

Kila mtu aliyeona maandamano hayo angejiunga nayo kwa nyuma. Marabi wangeweza hata kuachilia madarasa yao kwa maandamano ya mazishi au maandamano ya harusi. Mjane au mama wa marehemu angetembea mbele ya jeneza.

Kulingana na marabi wa baadaye, ilisemekana kwamba Hawa alianzisha kifo ulimwenguni, kwa hiyo ilimbidi kutembea mbele yake. Huenda hilo ni wazo la baadaye, lakini baadhi yao walikuwa na maoni mabaya kuhusu wanawake. Lakini hata hivyo, hiyo haikuwa nzuri.

Lakini mjane au mama angetembea mbele ya jeneza. Ikiwa unakumbuka, Yesu anapozungumza na mjane wa Nahumu katika Luka sura ya 7, anazungumza na mjane huyo kwanza, kisha anagusa jeneza. Yeye haingii nyuma ya msafara wa mazishi.

Hana mpango wa kujiunga tu na maandamano. Anatoka mbele, anazungumza naye kwanza, na kisha anainua mtoto wake. Naam, mwana huyu anapaswa kushiriki katika maandamano ya mazishi.

Hapaswi kuwa nje kuzungumza na rabi. Mwana mkubwa angeiacha maiti kwenye chumba cha mbele cha kaburi. Ikiwa marehemu hakuwa na mtoto wa kiume, jamaa wa karibu angefanya hivyo.

Katika kisa cha Yohana, wanafunzi wa Yohana walifanya hivyo, jambo ambalo linakazia ukweli kwamba wanafunzi wa Yesu hawakufanya hivyo kwa ajili yake. Kisha familia ingeketi na kuomboleza kwa siku saba, ikikaa shiva, huku wengine wakija kuwafariji. Hawakuwa na kufanya chochote.

Wanafamilia hawakulazimika kutunza chochote jinsi tunavyofanya na mazishi katika utamaduni wetu wa Magharibi. Wengine wangewatunza tu. Ndiyo maana Mariamu na Martha walikutana na Yesu kando katika Yohana sura ya 11 kwa sababu mtu fulani alipaswa kukaa pale pamoja na wageni wote waliokuja.

Kwa hiyo, nini kinaendelea? Kwa nini anazungumza kuhusu hili? Kweli, kuna uwezekano kadhaa ambao umependekezwa. Uwezekano mmoja ni kwamba hii ni kutumia tamathali ya usemi inayopatikana katika lugha fulani za Kisemiti, ambapo mtu huyo anasema, lazima kwanza nimzike baba yangu, akiomba kwamba mtu angoje hadi baba yake afe. Labda baba alikuwa bado hajafa.

Kweli, lazima nibaki karibu na kutimiza wajibu wangu wa mwisho wa kimwana kabla sijaondoka. Na hiyo imependekezwa na Kenneth Bailey, ambaye anafahamu sana baadhi ya masuala hayo. Pia kuna uwezekano mwingine, na hiyo ni uwezekano kwamba mtoto anazungumzia mazishi ya pili.

Tayari alikuwa amemzika baba yake mara moja, lakini maiti iliachwa kuharibika kwa mwaka mmoja. Baadhi ya marabi inaonekana hata walifikiri kwamba mtengano huu ulisaidia kulipia dhambi. Kwa hiyo rabi mmoja, nondo alikuwa anaanza kula nyuma ya sikio lake, na mjane wake akasema, hapana, basi ifanye hivyo.

Hilo litasaidia kulipia dhambi zake. Lakini kwa vyovyote vile, baada ya mwaka mmoja, mwana huyo angerudi na kuikusanya mifupa hiyo ndani ya sanduku, sanduku la mifupa, na kuiingiza kwenye sehemu iliyo ukutani. Haya yalikuwa mazishi ya pili.

Na ikiwa baba tayari amekufa, inawezekana kwamba hii ndiyo aina ya mazishi ambayo mtoto anazungumza, kwa hivyo kuomba kucheleweshwa kwa mwaka mzima. Naam, hata kama Yesu haonyeshi hitaji hili kama la dharura, si jambo jepesi analouliza. Kwa sababu iwe mtu anarejelea maziko ya msingi au mazishi ya pili, hili lilikuwa jukumu kuu la mwana.

Katika kitabu cha Tobiti, kinazungumza sana kuhusu kuzika wafu. Tobit anafanya hivyo kwa heshima. Hilo lilionwa kuwa jambo la heshima katika ulimwengu wa kale wa Mediterania, kuzika wafu, na inachukuliwa kuwa ni aibu sana kutoruhusu wafu kuzikwa.

Naam, Tobia, mwana wa Tobiti, katika hadithi ya Tobiti, wajibu wake wa mwisho wa kimwana ni kumzika baba yake. Kwa hiyo, iwe inazungumzia mazishi ya msingi au mazishi ya pili, hili lilikuwa jukumu kubwa. Wenye hekima wengi waliona kuwaheshimu wazazi kuwa amri kuu zaidi, na tunayo hiyo si tu kwa marabi bali katika Josephus, na kuwazika usemi mkuu zaidi wa amri hiyo.

Kushindwa kumzika baba mtu kunaweza kumfedhehesha mtu aliyeshindwa kufanya hivyo hata angeweza kuwa mtu wa kufukuzwa kijijini kwa maisha yake yote. Ni mtu pekee ambaye kwa kufaa angeweza kuchukua nafasi hiyo ya kwanza juu ya wazazi, na tunaona hilo kwa Mungu mwenyewe. Marabi wakati mwingine walisema, vizuri, tunapaswa kuheshimiwa kama baba, kama wazazi, lakini si kwa kiwango cha, vizuri, njoo unifuata, ni muhimu zaidi, haraka zaidi kuliko kuzika baba na mama yako.

Kwa hivyo, hii labda inahusu kipaumbele cha kumfuata Yesu badala ya uharaka wa kumfuata Yesu. Usije ukafikiri, hata hivyo, kwamba si jambo la haraka kumfuata Yesu, Luka kwa kweli anatoa akaunti ya tatu, na nitataja hilo kwa ufupi tu hapa kwani hatufanyi Luka. Lakini katika Luka, mtu anasema, sawa, wacha niwaage wazazi wangu.

Hili si suala la kwamba baba amekufa au labda kuchelewa kwa mwaka au chochote. Anataka tu kusema kwaheri kwa wazazi wake. Na Yesu anasema, hakuna mtu anayeanza kulima kisha akatazama nyuma anayefaa kwa ufalme wa Mungu.

Je, huyu anasikika kuwa mkali? Yesu anarejelea hapa hadithi ya Eliya akimwita Elisha katika 1 Wafalme sura ya 19. Eliya alikuwa nabii mwenye msimamo mkali aliyeishi nyikani na alikula chakula kutoka kwa vinywa vya ndege. Na manabii wengi walikuwa na miito mikali.

Namaanisha, Ezekiel hakuweza kuomboleza mke wake alipofariki. Yereimia hakuruhusiwa kamwe kuo. Huenda Hosea alitamani hata kuruhusiwa kuo.

Isaya alikimbia uchi na bila viatu kwa muda wa miaka mitatu. Labda mke wake alitamani asingemuoa. Lakini basi tena, yeye alikuwa nabii mke, kwa hiyo labda alikuwa amezoea jambo la namna hii.

Eliya alikula chakula kutoka kinywani mwa ndege. John alikula mende. Ezekieli alikula chakula kilichopikwa juu ya mavi, ambacho kilipaswa kupikwa juu ya mavi ya binadamu.

Alisema, Mungu, hiyo ni najisi. Kwa hiyo, Mungu alimruhusu atumie mavi ya ng'ombe yaliyopikwa. Naam, ni mafuta muhimu.

Lakini hata hivyo, kumfuata Eliya, nabii huyu mwenye msimamo mkali, Elisha alikuwa anaacha mengi. Elisha alikuwa na jozi 12 za ng'ombe, kwa hiyo alikuwa na mashamba mengi na watumishi wengi. Alikuwa tayari kuacha yote.

Kuchoma ng'ombe ni dhabihu na chakula. Alitaka tu kuiaga familia yake, ambayo alimaanisha kujifanyia karamu kidogo ya kuaga. Eliya anaruhusu.

Namna gani Yesu? Yesu alisema hapana. Kusudi lilikuwa kuwaondoa wale ambao hawakujitolea, si kuwafukuza watu, bali kutokeza wanafunzi wenye nguvu. Na tunayo hiyo mahali pengine katika fasihi ya zamani wakati mwingine.

Mtu angetoa kama kizuizi kisichoweza kushindwa ambacho ungelazimika kushinda ikiwa ungetaka kumfuata mtu huyo. Na Yesu, hawa ni watu wenye msimamo mkali, Yesu ni mmoja wa watu hao wenye msimamo mkali. Anafanya hivyo.

Anataka wanafunzi waliojitolea, sio tu kila mtu anayesema, sawa, mimi ni Mkristo. Anataka watu ambao wamejitoe kweli kweli kwake kwa sababu hao ndio watu ambao kupitia kwao Mungu anaweza kufanya Wakristo wengi zaidi, si aina ya watu wanaoishi kwa njia ambayo watu husema, ikiwa ndivyo Mkristo alivyo, sitaki kuwa hivyo. Tunahitaji kuwa wafuasi halisi wa Yesu.

Vema, kile alichomwambia yule mfuasi mwingine kinaweza kuwa tu njia kali ya kueleza jambo hilo. Lakini Yesu anaonyesha zaidi mamlaka yake. Anataka mamlaka juu ya wanaotaka kuwa wanafunzi, lakini kisha anaonyesha mamlaka yake kwa matendo zaidi tunayoona katika hadithi tatu zinazofuata za miujiza.

Tunasoma kuhusu mamlaka ya Yesu juu ya asili katika 8:23-27. Ziwa la Galilaya, hapa linaitwa bahari. Mara nyingi huitwa bahari katika Injili, lakini sio bahari kwa ufafanuzi wa kawaida wa bahari. Kweli ni ziwa, limne .

Inaitwa hivyo na Luka, nadhani katika Luka 5. Mara kwa mara huitwa ziwa, lakini kwa kawaida huitwa bahari. Kwa nini inaitwa bahari? Naam, hivyo ndivyo watu wa eneo hilo walivyoita. Na tena, hizi ni kumbukumbu za mapema za Wagalilaya kuhusu Yesu ambazo ziko hapa katika Injili.

Naam, Ziwa la Galilaya liko karibu futi 600 chini ya usawa wa bahari na milima iliyo na alama za mifereji inayowazunguka. Kwa hiyo, upepo ungeshuka chini, kwa nguvu kati ya milima hiyo, na kuunda dhoruba za ghafla, na mawimbi baharini. Boti za uvuvi za Galilaya hazikuwa kubwa sana.

Walikuwa wadogo sana. Walishikilia wanaume wachache tu. Wapangaji walikubali kurudisha boti bila kuharibiwa, isipokuwa katika matukio ya matendo ya Mungu kama dhoruba, ambayo inaonekana walikabiliana nayo mara kwa mara.

Ikiwa uko karibu na ufuo, unafika ufukweni. Lakini ikiwa uko katikati ya ziwa, unaweza kuwa na shida katika mojawapo ya mashua hizi ndogo. Naam, tuna hadithi nyingine za miujiza za zamani kuhusu mashujaa au miungu waliokabiliana na dhoruba baharini, lakini hizi kwa kawaida zilihusu miungu au mashujaa walioishi zamani za kale, au zilikuwa tu mahali ambapo dhoruba ilikoma.

Haikuwa mtu aliyeamuru dhoruba isimame, nayo ikasimama. Na tena, zile ambazo zilizungumza juu ya mtu kuacha dhoruba, hizi zilikuwa karne nyingi mapema. Tunayo hapa ni akaunti ambayo ni ya kisasa.

Ni kutoka ndani ya kizazi. Marko anairipoti ndani ya kizazi, Marko sura ya 4, si hekaya ya karne nyingi mapema. Yesu anakemea woga wa wanafunzi wake katika mstari wa 26.

Amani ya Yesu katika mstari wa 24 ni kwamba kulala katika shida ilikuwa ishara ya imani. Wanafalsafa wengi waliona hiyo kama njia ambayo mtu anapaswa kuishi. Wanapaswa kuwa watulivu kwa sababu hawawezi kudhibiti kinachotokea.

Na katika Zaburi, mtu angeweza kulala kwa amani kwa sababu walimwamini Mungu kuwalinda. Yesu amelala, na wanafunzi wake wanaogopa kwa sababu wanafikiri kwamba wote watakufa. Sasa, tayari amezungumza kuhusu kumwamini Mungu kwa ajili ya mali, na kumwamini Mungu kuwa atakutunza katika sura ya 6. Sasa tunajifunza kuhusu kumwamini Mungu kwa usalama.

Kuna sababu kadhaa zinazowezekana kwa nini anakemea woga wa wanafunzi. Labda, kama baadhi ya wafafanuzi wameona, labda alitarajia wanafunzi wafanye wenyewe. Namaanisha, wamekuwa na Yesu kwa muda.

Labda ni kama, imani yako iko wapi? Kwa nini hukuzuia dhoruba hii? Hilo linawezekana. Nadhani angalau, anachosema ni, tayari umeona vya kutosha kuhusu mimi. Je, kweli unafikiri mashua hii itashuka na mimi ndani yake? Lakini hawakuelewa bado, na walishangaa.

Kwa hiyo, tunaona onyesho la nguvu na utambulisho wa Yesu. Mstari wa 27, wanastaajabia nguvu za Yesu. Sasa, tena, tuna masimulizi ambayo baadaye yanahusu watu walioishi mapema zaidi, karne nyingi mapema.

Lakini masimulizi ya kisasa sikuzote yanahusu matendo ya kimungu, na haya ni matendo ambayo yametokea tu. Lakini katika kisa hiki, Yesu anatenda. Yesu anaamuru dhoruba itulie.

Na kuna lugha fulani hapa inayoakisi lugha kutoka katika kitabu cha Yona, ambapo Mungu anatuliza dhoruba wakati Yona yuko baharini baada ya Yona kutupwa baharini. Lakini pia kuna tofauti hapa kwa sababu Yesu hafanani sana na Yona. Hakimbii yake Anatekeleza utume wake.

Kwa hivyo, pia tunaona kitu kutoka kwa usingizi wake wa uchovu. Amekuwa akihudumu, na sasa yuko kwenye mashua. Hana mahali pa kulaza kichwa chake isipokuwa kwenye mashua, kwa sababu ya huduma yake ya bidii.

Hadithi inayofuata ya muujiza inaonyesha mamlaka ya Yesu juu ya pepo, 828 hadi 834. Makaburi hayakuwa safi. Walizingatiwa kuwa makazi maalum ya pepo na uchawi.

Na pia, kulikuwa na shughuli nyingi za kishetani katika eneo hilo. Kulikuwa na mahali patakatifu pa uponyaji huko Gadara. Naam, Mathayo anafafanua Marko.

Anaondoa utata fulani ambao ungeweza kufasiriwa kiuchawi ikiwa mtu angetaka kutafsiri hivyo. Lakini pia, kuna tofauti katika eneo lililoainishwa. Marko anazungumza juu ya hili linalofanyika huko Gerasa, na Mathayo anazungumza juu ya kutokea huko Gadara.

Naam, ni yupi aliye sahihi? Gerasa ya Marko ilikuwa na nguvu zaidi wakati wa Yesu na inaweza kutumika kutambua eneo. Ni umbali wa maili 30 hivi. Gadara ya Matthew iko umbali wa maili sita hivi.

Wasomi wengi, labda wasomi wengi, wanafikiri kwamba Mathayo anaelekezwa kwa wasikilizaji katika eneo la Siria, ambalo lilitia ndani Yudea na Galilaya kulingana na utawala wa Kirumi, lakini Siria ilikuwa kubwa sana. Lakini watu wanaweza kuwa nayo, wameifahamu zaidi topografia. Kwa hiyo, Marko anataja eneo hilo kwa jiji linalojulikana zaidi, na Mathayo analitaja eneo hilo kwa jiji la karibu zaidi.

Si suala la mmoja kuwa sahihi na mwingine kuwa na makosa. Ni suala la kujaribu kwa ujumla kubainisha eneo. Wote wawili wanatambulisha eneo, ambalo kwa sehemu kubwa ni Dekapoli ya Wasio Wayahudi.

Kulikuwa na Wayahudi huko Dekapoli hadi wengi wao waliuawa wakati wa mlipuko huo, wakati wa kuzuka kwa Vita vya Yudea na Warumi. Wanawake wengi katika eneo hili kwa kweli walikuwa wakiunga mkono Dini ya Kiyahudi, na kwa hiyo waume, waume Wasio Wayahudi ambao hawakutaka mauaji ya watu wengi, hawakutaka wake zao watoe njama hiyo, hawakuwaambia wake zao kuhusu hilo, kisha wakawaua kwa umati jumuiya ya Wayahudi, ingawa Wayahudi katika eneo hilo walikuwa waaminifu, na kulingana na Josephus hata hivyo, walikuwa wamesema kwamba wangesaidia dhidi ya Wayahudi wenzao. Waliuawa.

Lakini kulikuwa na idadi ya Wayahudi katika eneo hilo, lakini ilikuwa sehemu kubwa ya watu wa Mataifa, kama unavyojua kutoka kwa nguruwe. Tofauti nyingine ni kwamba Mathayo anaongeza maradufu wenye pepo wa Marko, na baadaye katika Mathayo 9 na tena katika Mathayo 20, anawafanya vipofu wa Marko mara mbili. Naam, kwa nini anafanya hivyo? Kuna maoni tofauti juu ya hilo.

Inawezekana kwamba Marko anaangazia mtu mmoja. Hilo mara nyingi lilifanywa katika wasifu wa kale. Kwa hivyo, Marko anazingatia tabia moja tu kuifanya, inaweza kusoma vizuri zaidi kwa njia ya fasihi kwa njia hiyo.

Unaweza kufanya hivyo. Waandishi walifanya hivyo wakati wote, na tuna mifano mingine ya hilo katika Injili. Michael Licona amebainisha hayo katika baadhi ya utafiti wake.

Uwezekano mwingine ni kwamba Mathayo anafidia kwa sababu ameacha hadithi zingine. Tunajua aliacha hadithi ya mwenye pepo katika Marko 1. Tunajua aliacha uponyaji wa kipofu katika Marko 8. Inawezekana kwamba Mathayo anafidia kama njia ya kusema, tazama, Yesu aliponya kila aina ya watu. Aliponya watu wengi sana.

Ninakupa mifano tu, na ni njia tu ya kuonyesha hilo. Hizo ni baadhi tu ya mbinu zinazowezekana. Ama moja inaweza kupatikana katika fasihi ya zamani.

Hata mashetani wanatambua hakimu wao ni nani. Katika Mathayo na Marko, ni wa kimbinguni tu, au niseme viumbe wenye nguvu zaidi ya binadamu, wanatambua utambulisho wa Yesu. Hatimaye, ni Mungu pekee ndiye mwenye nguvu isiyo ya kawaida kwa maana ya kuwa juu ya asili kwa sababu hata mapepo ni sehemu ya asili.

Ni viumbe vilivyoumbwa. Lakini tuna maandishi mengine ya kale ambapo mapepo yangeomba rehema mbele ya kitu chenye nguvu zaidi, ambapo mapepo yalipendelea kubaki katika eneo lile lile, kama vile askari walivyofanya mara nyingi, na wengine mara nyingi walipendelea kubaki katika eneo lile lile. Kwa kweli, tunayo masimulizi fulani kuhusu hilo katika nyakati za kisasa pia.

Lakini hapa, pepo hawa hakika wanasih mbele za Yesu. Wanatambua kwamba Yesu ana uwezo mkuu. Wanasema, kuna nini baina yetu, ambayo ilikuwa ni njia ya kuweka umbali kati ya mzungumzaji na msikilizaji? Na pepo wanapiga kelele, je, umekuja kututesa kabla ya wakati? Kuongezea kwa lugha ya Marko, kabla ya wakati, ufalme tayari ni pamoja na bado.

Na tunaona kwamba Yesu anathamini watu kuliko mali. Tayari nilitoa utani juu ya ham iliyoharibiwa. Inafanya kazi tu katika lugha fulani.

Lakini hata hivyo, kutoa pepo kwa kawaida kulifanya tukio. Hapo ndipo watu walidhani wamefanikiwa. Kweli, kwa kawaida hawakufanya tukio kama hili wakati roho zilipotoka.

Wasikilizaji wa kale wangeelewa jinsi gani nguruwe walio na roho waovu wanaozama? Je, wangefikiri kwamba roho waovu walizama pia? Sina hakika. Lakini inawezekana. Namaanisha, tunafikiri kwamba pepo hawafi.

Lakini baadhi ya marabi walisimulia hadithi kuhusu pepo waliokufa. Na mara nyingi zaidi katika fasihi ya Kiyahudi, kile tunachosoma ni kuhusu pepo kufungwa au kutofanya kazi, nyakati fulani chini ya maji mengi. Kwa hiyo ikiwa nguruwe hawa,

walioathiriwa na roho waovu, wanakimbilia kwenye mwamba, wanahusika zaidi kuliko mtu huyo.

Wanakimbilia kwenye mwamba ndani ya maji. Huenda ikafikiriwa kwamba pepo hao angalau wametolewa nje ya utendaji. Zinatumika bila kufanya kazi.

Kilicho wazi katika kifungu ni kwamba watu wengi wanapendelea mali kuliko watu, ingawa Yesu anapendelea watu kuliko mali. Mtazamo wa Mataifa ulikuwa mtu ambaye angeweza kufanya kitu kama hiki alikuwa mchawi. Hey, angalia ni mali ngapi aliharibu.

Na wangemwona kuwa mwovu. Na ndiyo maana Yesu anamrudisha mtu huyo kusema, tazama, waambie, tazama, hivi ndivyo Mungu amenitendea. Hili halikuwa tendo la uchawi.

Hili lilikuwa tendo la ukombozi. Katika simulizi linalofuata la muujiza, tunajifunza kuhusu mamlaka ya Yesu ya kusamehe dhambi, sura ya 9, mstari wa 1 hadi wa 8. Yesu alichochewa na imani ya waombaji, hata imani ya waombaji kwa ajili ya wengine, ambayo hutuambia kwamba tunaweza kusali kwa ajili ya wengine. Kama waombaji hawa walivyomfanyia mtu huyu, iliwabidi kumpeleka kwa Yesu.

Katika injili ya Marko, inasema waliibomoa dari ili kumpeleka kwa Yesu, na kumshusha kupitia paa. Mathayo anaacha hilo, lakini ni wazi, walienda mbali sana kama tendo la imani kumfikisha mtu huyu kwa Yesu. Naam, pia tunajifunza somo hapa kwamba Yesu anasukumwa na imani ya waombaji.

Inasema kwamba hapa, ingawa haisemi kwamba walipasua paa hapa, walimleta mtu huyu kwa Yesu. Lilikuwa ni tendo la imani. Lakini pia tunaona hapa kwamba waombaji wanahitaji sana msamaha kuliko uponyaji.

Ninamaanisha, sio kwamba hatuhitaji uponyaji, lakini kuna jambo muhimu zaidi. Kuna kipaumbele cha juu. Na katika kesi hii, ni msamaha.

Katika mstari wa 2, Yesu anasema, dhambi zako zimesamehewa. Miujiza ilikuwa matendo ya huruma, lakini pia ni ishara za ufalme, ambayo tutazungumzia baadaye. Haimaanishi kwamba mtu huyu anasamehewa kwa sababu dhambi ilisababisha ugonjwa.

Kulikuwa na imani ya kawaida kwamba ugonjwa ulihusiana na dhambi ya kibinafsi. Kwa mfano, watu wenye ukoma walifikiriwa kuadhibiwa kwa ajili ya dhambi ya uchongezi. Lakini Yesu hasemi hivyo.

Lakini katika kesi hii, mtu huyu anahitaji msamaha. Na hivyo ndivyo Yesu anahutubia kwanza. Pia tunaona katika masimulizi hayo ya upinzani kutoka kwa wengine wanaofikiri kwamba wanazungumza kwa niaba ya Mungu.

Tunapaswa kuwa waangalifu sana jinsi tunavyozungumza katika jina la Mungu. Kuwa wa kidini hakuhakikishii kwamba tuko sahihi. Yesu anatumia hali ya kufanya hapa.

Mungu ndiye anayesamehe. Lakini Yesu hafanyi upatanisho wowote. Hakuna sadaka inayotolewa.

Na kwa kawaida, wakati msamaha ulipopatikana, Wayahudi walitarajia, vema, unapaswa kwenda kwa dhabihu, kwa ajili ya upatanisho. Kwa hiyo, wanapinga hili. Lakini Yesu ataonyesha kwamba ana mamlaka ya kusamehe dhambi.

Mamlaka kutoka kwa Baba kusamehe. Lakini hata Masihi hakuchukuliwa kuwa na aina hiyo ya mamlaka. Na ndivyo inavyosema walimshtaki kwa kukufuru.

Sasa, neno kukufuru lilipotumiwa kitaalamu, angalau na marabi wa baadaye, lilimaanisha kutumia vibaya jina la Mungu. Lakini neno la Kigiriki kufuru lina maana ya kitu kikubwa zaidi kuliko hicho. Inamaanisha aina yoyote ya matusi au kusema dhidi ya mtu.

Na wanaamini kwamba anamvunjia Mungu heshima kwa kujihusisha na Mungu kwa njia hii. Hakuna mtu anayepaswa kuhusishwa na Mungu kwa njia hiyo. Hakuna mtu ana haki ya kusamehe au kusema msamaha kwa niaba ya Mungu wakati hakuna dhabihu iliyotolewa.

Naam, Yesu anaendelea kuonyesha mamlaka yake. Ufalme wake hauko katika maneno tu bali katika nguvu. Ishara zinaonyesha ufalme wa Yesu, mamlaka ya Yesu, utawala wake, na utawala wake.

Mamlaka yake ya kuponya yanategemeza mamlaka yake ya kusamehe. Ikiwa Mungu alimtuma Yesu kurudi ili kupigana dhidi ya athari za kuanguka, iite Omeri ni kiasi gani cha kuanguka yenyewe. Yesu ana mamlaka duniani ya kusamehe dhambi.

Na katika sura ya 28, tutagundua ana mamlaka yote mbinguni na duniani. Na uponyaji humletea Mungu utukufu. Hili ni jambo la kawaida sana katika miujiza ya Yesu, ushirikiano wa jinsi watu walivyomsifu Mungu baada ya mambo haya kutokea, ingawa wapinzani wake hawakufurahi sana.

Lakini basi inageuka tena kusema juu ya mamlaka ya Yesu juu ya watu, juu yetu. Wenye dhambi wanahitaji tabibu, sura ya 9, mstari wa 9 hadi 13. Watoza ushuru hawakupendwa sana, naye atashughulika hapa na watoza ushuru.

Watu wa kawaida, Am haretz , watu wengi, na watu wa kidini sana sawa, waliwaona watoza ushuru katika Yudea na Galilaya kama wasaliti. Kitu kama Slotis , kitu kama huko Uholanzi wakati wa Vita vya Kidunia vya pili, washirika na Wanazi walionekana kama wasaliti. Nyakati nyingine Waafrika waliojijhusisha na biashara ya utumwa walionwa kuwa wasaliti.

Naam, hivyo ndivyo watoza ushuru walivyotazamwa. Walitazamwa kama washirika na mamlaka ya kukalia. Marabi walitofautisha watoza ushuru na Mafarisayo mara kwa mara kama kielelezo cha dhambi na kielelezo cha utauwa.

Watoza ushuru wakati mwingine walitoza kupita kiasi, kwa hivyo Roma kwa kweli iliweka tahadhari fulani ili isiende mbali sana. Nchini Misri, ambako tuna hati nyingi zaidi za biashara, na kwa hivyo tunajua zaidi kuhusu watoza ushuru, huko Misri, wakati mwingine walikuwa wakiwatesa watu ili kujua ni wapi watu walikimbilia kama watoro wa ushuru. Wakati fulani walikuwa wanampiga bibi kizee kusema, inabidi utuambie mwanao amejificha wapi ili tupate kodi zake.

Wakati mwingine vijiji vizima vilipunguzwa watu, na hii sio mzaha. Hii ni kweli katika nyaraka za kale za biashara. Wakati mwingine vijiji vizima viliruka mji na kwenda kuanzisha kijiji mahali pengine ili tu kuwaepuka watoza ushuru.

Kwa hivyo, ikiwa unafikiri kodi ni ngumu sasa, kodi zilikuwa mbaya sana katika mpangilio huo. Wangeweza kutafuta chochote isipokuwa mtu wa matroni wa Kirumi. Kwa hiyo, katika Misri na katika Yudea na Galilaya, wangeweza kutafuta karibu mtu yeyote.

Mara nyingi walidai rushwa ili kukuzuia kulipa kodi kubwa zaidi. Na wakati mwingine hata walitoa risiti za rushwa. Kwa hiyo, kati ya hati za kale za biashara, walipata moja yenye risiti ya drakma 2,200.

Hiyo ni miaka ya mshahara kwa mtu wa kawaida. Na risiti ilisema hii ilikuwa ya unyang'anyi. Katika baadhi ya maeneo, kodi pengine ilikuwa karibu na 30% hadi 40% ya mapato ya watu.

Kumbuka, watu wengi hawakuwa na kiasi kikubwa cha kuishi kwa kuanzia. Akiwa mtoza ushuru, Mathayo angekuwa maarufu katika eneo hilo. Sasa, yeye ni mtu sawa na Marx, Levi? Pengine.

Majina maradufu yalikuwa ya kawaida wakati huo, na kwa hivyo hakuna sababu kwamba hii haingewezekana. Ulisoma hati za zamani za biashara, mara nyingi zingetambulisha watu wenye majina mawili au wakati mwingine hata matatu, kwa hivyo ungejua ni mtu gani mwenye jina hili moja. Watu fulani wamedokeza kwamba Mathayo au Lawi alikuwa ofisa wa forodha .

Forodha, wangekutoza 3% katika kila manispaa. Ungetoka eneo hili hadi eneo hili hadi eneo hili, lakini 3% katika kila mahali hujumuika ukienda maeneo mengi. Pesa hizo kisha zikaenda kwenye hazina za ndani zinazoendeshwa na aristocracy.

Lakini kutokana na jinsi watu walivyohisi kuhusu watoza ushuru katika Injili, nadhani yangu ni kwamba hii pengine ni kama mtu anayekusanya moja kwa moja kutoka kwa wenyeji. Yesu anakula pamoja na wenye dhambi. Anamwita Mathayo, Mathayo anamfuata, Mathayo anamwalika nyumbani kwake, anamfanyia karamu, anawaita rafiki zake wote pamoja, na Yesu anakula pamoja naye.

Sasa, katika utamaduni huo, hilo lilikuwa tatizo kwa sababu kula na mtu kulionwa kuwa njia ya kuwaonyesha kibali. Yesu hakuwa lazima akiidhinisha mtindo wa maisha, lakini alikuwa akimpenda Mathayo. Tunapomwona Yesu akitumia muda na wenye dhambi katika Injili, tunaona kile anachofanya.

Kwa kawaida anafundisha, ushawishi unatoka kwake kwenda kwao. Baadhi ya watu hufikiri kwamba alipokuwa akila na wenye dhambi, hii inazungumza tu kuhusu Am haretz . Mafarisayo waliwaona watu wa kawaida, Am haretz , kuwa ni wenye dhambi kwa sababu hawakutoa zaka kwenye chakula chao kila mara.

Na kama Mafarisayo walinunua chakula kutoka kwao, kinachoitwa demi-produce, wangelazimika kustaafu chakula hicho. Lakini kwa kawaida watu wa kale walipotumia neno wenye dhambi, walimaanisha kitu kibaya zaidi, ikiwa ni pamoja na mambo kama vile watoza ushuru, makahaba na kadhalika. Yesu anakula pamoja na watoza ushuru na watenda-dhambi hawa.

Kula na mtu kulianzisha uhusiano wa agano. Na ilianzisha uhusiano wa agano kiasi kwamba, kuna hadithi iliyosimuliwa katika Iliad ya Homer ambayo inaeleza hili vizuri sana. Kuna mashujaa wawili kutoka pande tofauti za vita ambao wanaenda vitani na wanajiandaa kupigana kila mmoja.

Na wanaanza kuongea huku wanapigana. Na wanatambua kwamba baba ya mmoja alimkaribisha baba ya mwingine kwenye mlo kizazi kilichotangulia. Na walisema, sawa, hatuwezi kupigana nao.

Kuna uhusiano wa agano kati yetu kwa sababu baba yako alimkaribisha baba yangu. Ndio maana kwa habari ya Yuda, Yohana 13 inasema, yule aliyeninyanyua kisigino chake, aliyekula nami, alikuwa mwovu. Ikiwa unakula na mtu, huanzisha uhusiano wa agano.

Naam, huyu hapa Yesu anakula pamoja na watu hawa. Haishangazi kwamba Mafarisayo walilalamika kuhusu hilo. Watu wa dini walilalamika kuhusu hilo.

Vema, utume wa Yesu ulikuwa kwa wale tu, asema, wanaokubali hitaji lao, mistari ya 12 na 13. Hii ilikuwa ni jamii ambayo ilikazia sana heshima na aibu. Jamii nyingi hufanya hivi leo pia.

Na malalamiko ya Mafarisayo dhidi ya Yesu yalikuwa changamoto. Vema, kama utafanya hivyo, basi, unajua, ni tusi kwake na hana budi kujibu. Mshiriki wa haraka anayejibu wapinzani wako anaweza kuwaaibisha wapinzani.

Yesu anasema, enendeni mkajifunze. Sasa, Mafarisayo walikuwa miongoni mwa watu wenye elimu zaidi katika nchi. Kwa hiyo, kusema nenda kajifunze ilikuwa tusi kwao.

Inamaanisha ujinga wao. Yesu anapozungumza kuhusu tabibu pekee ni kwa ajili ya wale walio wagonjwa, watu wengi wa zamani, Wayahudi na Wamataifa sawa, walitumia afya kama sitiari ya utimilifu wa kiroho au wa kiadili, na waganga kama sitiari kwa wanafalsafa, waelimishaji, na wengine ambao wangeweza kumsaidia mtu si kimwili tu, bali kiadili na kiroho. Kwa hiyo, Yesu anaweza kutumia hili, unajua, amekuwa akiwaponya watu.

Naam, ndiyo, pia ina maana. Yesu ni mponyaji wa maadili, mrejeshaji wa watu. Na anazungumza juu ya kuwaita wenye dhambi, sio kuwaita wenye haki.

Kupiga simu, neno hili pia linaweza kurejelea kualika. Yesu amealikwa kwenye mlo, lakini kwa kweli anawaalika watu kwenye karamu ya Mungu. Na anasema mwaka 913, hujawahi kusoma kwamba Mungu anatamani rehema kuliko dhabihu, akinukuu kutoka katika kitabu cha Isaya? Naam, hiyo imenukuliwa tena katika Mathayo sura ya 12 na mistari wa saba.

Kumbuka kwamba Yesu anasema katika Mathayo tano, kwamba sheria haitapita. Lakini basi anaendelea kutafsiri sheria kwa njia tofauti kabisa na ya wakati wake. Yesu anaenda kwa kanuni, anaenda kwa moyo.

Na hapa kuna funguo mojawapo ya kihemenetiki ambayo Mathayo anatupa, akiirudia mara mbili, ambapo Yesu anasema, nataka rehema kuliko dhabihu. Umuhimu wa huruma ni kwamba mambo fulani ni muhimu kwa sheria ya Mungu, na mambo fulani ni muhimu kwa maadili ya Mungu. Hii ni moja ya mambo hayo katika suala la jinsi tunapaswa kuwatendea watu.

Na Yesu anatoa mfano wa hilo na jinsi anavyowafikia watu. Pia anasema kuna wakati wa kila jambo. Vitu vingine vinafaa zaidi kuliko vingine.

Yesu anasimama kwa ajili ya wanafunzi wake. Walimu huongeza jibu kwa tabia ya wanafunzi wao. Yesu anasimama kwa ajili yao.

Na anazungumza juu ya jinsi kuna nyakati zinazofaa kwa kila kitu. Sasa, angeweza kusema, hey, unajua, unalalamika kuhusu ulaji huu. Niangalie.

Nilifunga kwa siku 40. Ni wangapi kati yenu wamefunga siku 40? Lakini kumbuka, Yesu anataka tufunge kwa siri. Kwa hiyo, havutii kufunga kwake mwenyewe.

Anasema, unajua, unasema, vema, wanafunzi wa Yohana wanafunga. Mbona wanafunzi wako hawafungi? Tazama, haifai kufunga hadi karamu ya harusi itakapomalizika. Karamu ya harusi mara nyingi ilikuwa ya siku saba.

Na, unajua, watu wengine walielewa hilo. Wahenga, walikatiza shule zao kushangilia msafara wa maharusi ukipita. Hii inaweza kuwa mila ya baadaye ya marabi, lakini baadhi ya marabi wa baadaye walisema, huwezi kupanga harusi siku ya Shabbati kwa sababu Shabbat imejaa furaha na harusi imejaa furaha.

Na huwezi tu kuwa na harusi hiyo yote kwa siku moja. Ni nyingi tu. Kwa hivyo, wazo lilikuwa harusi ni nyakati za furaha.

Sio nyakati za maombolezo. Sio nyakati za kufunga. Na Yesu anasema haifai kufunga wakati bwana arusi yuko pamoja nao.

Bwana arusi atachukuliwa. Huo utakuwa wakati ufaao. Na anazungumza juu ya usawa kwa njia zingine pia.

Anazungumza juu ya kitambaa kipya, kisichopungua. Naam, hupungua baada ya kushonwa kwenye kitambaa cha zamani, ambacho tayari kimekamilika kupungua. Na hivyo, ni macho yake.

Inararua kitambaa. Haifai. viriba kuukuu, hamtii divai mpya katika viriba vikuukuu, kwa maana viriba vikuukuu vimekwisha kung'olewa, divai inapochacha na kupanuka.

Unaweka divai mpya ndani yake na inanza kupanuka. Itapasua viriba vya mvinyo. Kisha tunasoma juu ya miujiza ya ajabu ya huruma.

Utayari wa Yesu wa kuponya, tunasoma habari zake katika 9:18 na 19. Na kisha tunasoma kuhusu imani yenye kashfa katika 9:20 hadi 21. Mwanamke huyu mwenye mtiririko wa damu, ametengwa kwa namna fulani, Mambo ya Walawi sura ya 15, kwa sababu ya mtiririko wake wa damu.

Kwa kweli hawezi kuwa nje katika umati akigusa watu. Marko anataja umati, lakini Mathayo hataji. Lakini ana hali ngumu sana.

Hangeweza kuolewa katika hali hii kwa sababu kwa mtiririko wa damu unaoendelea, Mambo ya Walawi 15, hawezi kuwa na mume wa kufanya naye ngono. Na huwezi

kuoa bila kujamiiana, kulingana na mafundisho ya Kiyahudi. Na kwa hivyo, hangeweza kuolewa wakati huu, ikiwa aliwahi kuolewa.

Na pia kuna unyanyapaa wa kukosa watoto. Kwa hiyo, anavumilia mambo mengi. Mark anasema waganga walifanya mambo kuwa mabaya zaidi.

Mathayo na Luka wanaacha hilo. Haishangazi kwamba Luka angeacha hiyo, kwa kweli. Lakini mwanamke huyu, ana imani ya kashfa.

Ananyoosha mkono na kugusa upindo wa vazi la Yesu. Na katika kesi hii, itakuwa kama kile tunachokiita leo shawl ya maombi katika Uyahudi, ambapo una pindo za vazi hili. Anawafikia na kuwagusa wale.

Na Yesu akakubali hitaji lake. Tulizungumza juu ya hilo hapo awali. Yesu aliitikia imani hiyo.

Wakati mwingine imani sio wakati unapohisi kitu kwa nguvu, uhakika mkubwa. Wakati mwingine imani sio kama umeelewa kila kitu na umeweza kuzuia mashaka yote. Wakati mwingine imani ni kukata tamaa, ambapo unasema, Mungu ndiye pekee anayeweza kunisaidia.

Na Mungu, sikuachilia. Mimi si basi kwenda. Na wewe endelea kumwamini.

Yesu alionyesha kwamba haikuwa uchawi. Haikuwa yeye tu kumgusa. Ilikuwa ni tendo lake la imani.

Na Yesu anakumbatia hilo hadharani. Lakini kwa njia hiyo hiyo, katika hadithi hiyo hiyo, Yesu anatumia mamlaka juu ya kifo. Watoto mara nyingi walikufa wakiwa wachanga.

Tunajua hilo kutokana na hati za kale za biashara huko Misri, ambazo zilikuwa maskini zaidi kuliko Galilaya. Lakini nchini Misri, inaonekana kwamba karibu asilimia 50 ya watoto wote waliozaliwa hawakuishi hadi watu wazima. Kwa hivyo, watoto mara nyingi hufa wakiwa wachanga.

Ilibidi uwe na angalau waombolezaji wawili wa kitaalam, kama tulivyosema. Kwa hivyo wangekusanyika waombolezaji. Lakini mwanamume huyu ni tofauti sana na mwanamke mwenye mtiririko wa damu.

Namaanisha, alikuwa ametumia maisha yake yote. Hakuwa na mume. Mtu huyu ni mkuu wa sinagogi.

Hii ilikuwa nafasi ya hadhi kubwa. Kwa kawaida ilikuwa nafasi inayotolewa kwa wafadhili katika masinagogi, watu wenye mali, watu wanaoheshimiwa katika jamii.

Na bado huzuni yake inampunguzia hadhi sawa na mwanamke huyu anayehitaji uponyaji.

Sisi sote, mapema au baadaye maishani, tunapunguzwa kwa kiwango sawa cha hitaji la kukata tamaa isipokuwa kifo chetu ndicho hutupunguza hapo. Na kwa hiyo, Yesu anaingia ndani na kusema, amelala tu. Usingizi ulikuwa usemi wa kawaida wa kifo, lakini watu walimcheka.

Waombolezaji wanatakiwa kuomboleza. Lakini hapa Yesu anaweka tu siri ya kimasiya. Yeye si kuruhusu maneno kutoka nje kwamba yeye ni mponyaji zaidi ya lazima.

Ninamaanisha, hawezi kusaidia katika kesi fulani, lakini hii sio ya faragha. Anaweza kuifanya kwa faragha. Akamshika mkono.

Vema, ungeweza kupata uchafu wa kiibada kutokana na mtiririko wa damu, Mambo ya Walawi 15, kutoka kwa uzazi, Mambo ya Walawi 12, lakini kugusa maiti, uchafu wa maiti, hiyo haikuwa kitu kama mtiririko wa damu ambapo ungekuwa najisi hadi jioni. Uchafu wa maiti, Hesabu sura ya 19, ungekuwa najisi kwa juma moja au siku saba. Lakini Yesu anamgusa ili kumletea uhai.

Na sisemi Yesu alikuwa najisi, lakini machoni pa watu wengine, alikuwa akimgusa, akishiriki uchafu wake. Na bado ni ajabu kwamba Yesu alikuwa tayari kutambuliwa pamoja nasi katika kuvunjika kwetu ili kutufanya kuwa wakamilifu, na kutufanya kuwa safi. Na anafanya hivyo.

Naam, katika hadithi ya mwisho ya muujiza wa sehemu hii, tulisoma kuhusu tiba za kushangaza za ulemavu katika 9.27-34. Yesu anajibu kwa imani. Vipofu hapa wanamkiri Yesu kuwa ni mwana wa Daudi kabla Petro hajamkiri kuwa Masihi katika Mathayo 16. Pia utampata mwanamke Mkanaani akifanya hivyo, watu wenye uhitaji mkubwa wakimkiri Yesu.

Na tunaona Yesu anaweza kuponya chochote. Hapa anaponya upofu na kutoweza kuzungumza katika hadithi hizi mbili. Wapinzani wake wako tayari kumdhihaki.

Mafarisayo wanasema anafanya hivyo akiwa mtawala wa roho waovu. Kweli, leo tuna watu wanaokataa kugemea kwa mashahidi wa macho. Tuna watu wanaosema kila aina ya mambo ili kueleza mbali miujiza, kueleza mbali shuhuda ambazo Mungu mwenyewe hutoa kwa kile anachofanya.

Sasa, bila shaka, si madai yote ya miujiza ni ya kweli, lakini Mungu anapofanya miujiza kwelikweli, kuna watu ambao watajaribu kuwaeleza wale walio mbali ili kuwazunguka. Hatupaswi kushangaa sana kwa sababu walifanya hivyo kwa Bwana wetu mwenyewe. Tunahitaji tu kuendelea kusema ukweli na kufuata ukweli.

Yesu ataendelea baada ya haya ili kuteka somo jingine kuhusu mamlaka yake katika sura ya 9 mistari ya 35 hadi 38. Na hapo ndipo tutaanza katika somo linalofuata.

Huyu ni Dk. Craig Keener katika mafundisho yake juu ya kitabu cha Mathayo. Hiki ni kipindi cha 10, Mathayo 8-9.